

Асанбаева А.К., Бейшеналиева У.У.

**БАШТАЛГЫЧ КЛАССТАР ҮЧҮН ИНТЕРАКТИВДҮҮ ОКУТУУ
КАРАЖАТТАРЫН ИШТЕП ЧЫГУУ**

Асанбаева А.К., Бейшеналиева У.У.

**РАЗРАБОТКА ИНТЕРАКТИВНЫХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ
ДЛЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ**

A.K. Asanbaeva, U.U. Beishenalieva

**THE DEVELOPMENT OF INTERACTIVE LEARNING TOOLS
FOR PRIMARY SCHOOL**

УДК: 373

Макалада башталгыч класстарда окутуу процесинде компьютердик технологияны колдонуу зарылчылыгы каралган.

Негизги сөздөр: компьютердик технология, башталгыч мектеп, презентация.

В статье рассматривается необходимость использования компьютерной технологии в начальных классах как средство учебного процесса.

Ключевые слова: компьютерная технология, начальная школа, презентация.

The article discusses the necessity of using computer technology in the early grades as a means of educational process.

Key words: computer technology, elementary school, presentation.

Башталгыч мектеп – бул билим берүүнүн фундаменти, бул фундамент кандай курулган болсо, анда окуучунун келечектеги жетишкендиги, андан кийин бүтүрүүчүнүн коомдун талабына ылайык жашоосуна жана эмгектенүүсүнө өбөлгө түзүлөт. Акыркы жылдардагы коомдо болуп жаткан өзгөрүүлөр мамлекетибиздин экономикалык, социалдык тармактарын камтып, билим берүү системасын модернизациялоонун зарылдыгын көрсөтүп, билим-тарбия берүүнүн сапатын өркүндөтүү, өлкөбүздүн өнүгүшүнө салым кошуучу атуулдарды тарбиялап өстүрүү бүгүнкү күндө республикабыздагы олуттуу маселелердин бири болууда.

Маалыматтык технологиянын өнүккөн шартында, педагогиканын теориясынын жана практикасынын алдына окуучулардын терен билимдер системасына ээ болуусун камсыз кылуу менен, алардын чыгармачылык потенциалын, өз алдынча билим алуу ишмердигин өнүктүрүүнүн оптималдуу жолдорун иштеп чыгышууда. Мындай милдеттерди аткаруунун айрым бир багыттары: окуу процессинде жаны технологияларды колдонуу менен анны натыйжалуу жүргүзүүнү, анын негизинде билим берүүнүн негизги пайдубалы болгон башталгыч класстардын окуучуларынын окуу ишмердүүлүгүн активдештирүү саналат. Андыктан, маалымат технологияларынын тездик менен өнүгүүсү жана анын окуу процессине кирүүсү башталгыч билим берүүдөгү окутуу процессинде дагы компьютердик технологияны колдонууну ишке ашыруунун зарылдыгын жаратты. Окутуунун

негизги максаттарынын бири баланын эркин, чыгармачыл ой жүгүртүүсүн өнүктүрүү, өз пикирин тартынбай айта билүүгө үйрөтүү, башкаларды уга билүү, алардын пикирин сыйлоо, алган билимин турмушта колдоно билүү болуп эсептелет.

Окуучуларда мындай сапаттарды калыптандырууга биринчи кезекте мугалим өзү даяр болууга тийиш. Мугалимдин коюлган маселени чечүүгө даяр болушу окуу жайда түзүлгөн материалдык-техникалык базага, билим берүүнүн стандарттарына, окутуунун технологияларына көз каранды. Миллиондогон адамдарга компьютер жашоодогу негизги атрибут болуу менен, окууда, жумушта жана эс алуудагы алмаштыргыс жардамчы болуп калды. Адамдар аны колдонуу үчүн кичине кезинен баштоо керек. Ошондуктан компьютердик технологияны башталгыч мектепте сабакта колдонуу учурдун талабына ылайык объективдүү жана табигый процесс. Компьютерди окуу жана тарбиялоо процессинде пайдалануу, баланын көз карашында табигый көрүнүш катары каралып, анын окуусунун индивидуализациясын жана мотивациясын жогорулатуучу, чыгармачыл мүмкүнчүлүгүн өнүктүрүүчү каражат боло алат [3].

Сабакка компьютерди туура пайдалануу биринчи сабактан баштап баланын предметке болгон кызыгуусун жаратып, андан ары өнүгүшүнө эн күчтүү каражат боло алат. Мектеп билим берүүсүндө компьютерлештирүү өсүү темпте жүрүүдө. Бул заманбап техникалык каражат гана эмес, окутуунун жаны формалары, окуу процессиндеги жаны ыкмаларды колдонуу учурдагы мугалимдердин алдына коюлган изденүүчү педагогикалык жагдай [2].

Компьютердик технология окуучулардын предметке болгон мотивациясын, мындан тышкары он таасирдерди калтырат:

- Окуучулардын материалды өздөштүрүү процесси психологиялык жактан жеңилдейт;
- Предметти таанып билүү кызыкчылыгы ойгонот;
- Баланын кругозору кеңейет;
- Сабактагы көрсөтмөлүүлүк денгээли жогорулайт;
- Теориялык материалды кабыл алуусу жогорулайт;
- Мугалимдин жана окуучулардын жаратуучулук жөндөмү жогорулайт, жаны маалыматтарды

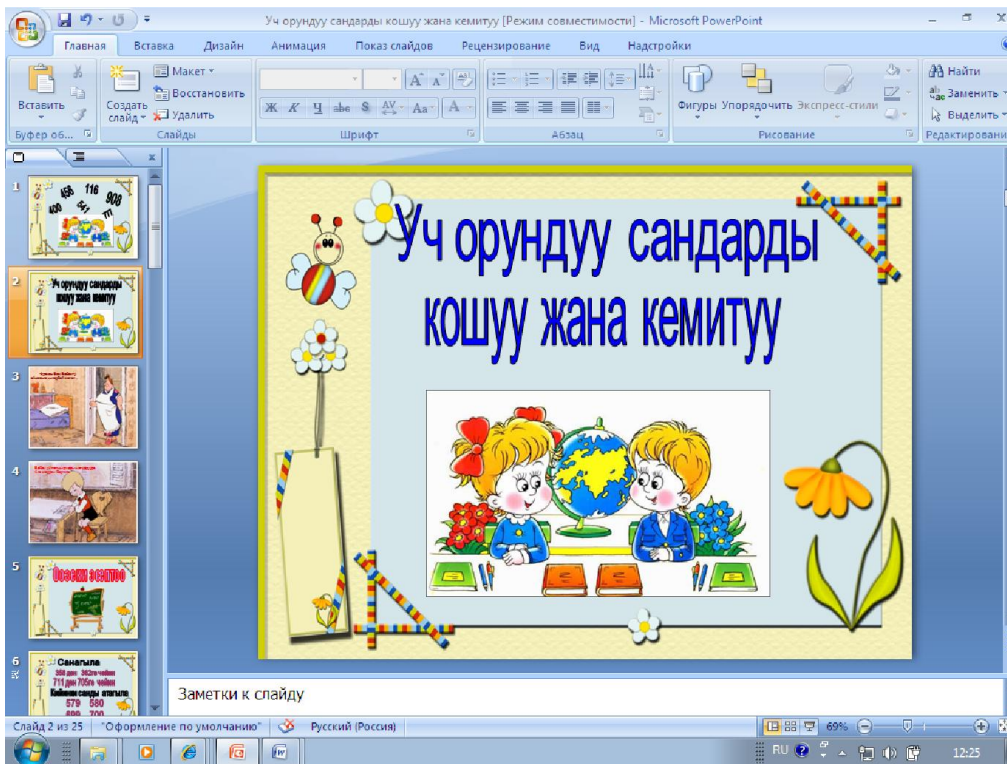
алуу, аны компьютердик технологиянын жардамында иштеп чыгуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат.

Интерактивдүү окуу куралдарын иштеп чыгууда төмөндөгүдөй программалар колдонуу жетиктүү болду, алар PowerPoint; Flash8; PotoShop.

Кийинки методикага таянсак НМУда көптөгөн интерактивдүү окуу куралдары иштелип келет. PowerPoint программасынын анимациясын колдонуу

мугалимдердин чыгармачылык менен иштөөсүнө шарт түзүп бермекчи. Андыктан, PowerPoint программасы аркылуу математика предметине презентацияларды түзүү менен ага үндү иштетүү технологиясы төмөндөгүдөй жүргүзүлдү:

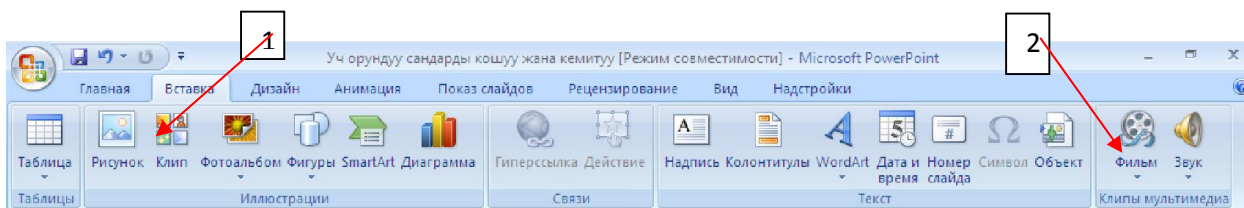
Power Point программасында түзүлгөн слайдды ачабыз (1-сүрөт).

1-сүрөт. PowerPoint программасындагы слайд.

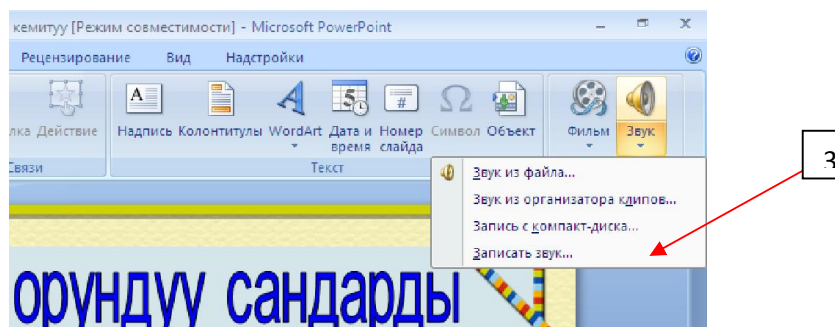
Иштөө тартиби:

1. Вставка басабыз;
2. Үн (Звук) кнопкасы; (2-сүрөт).

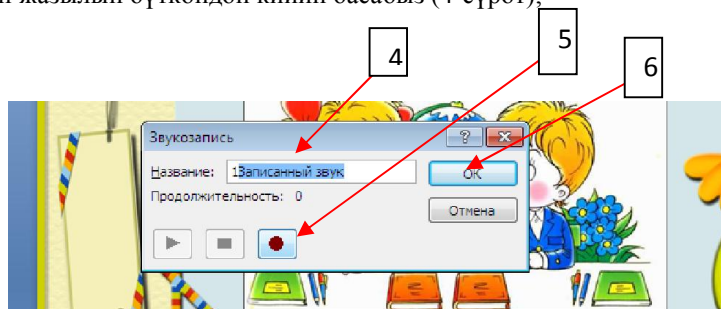
2-сүрөт.

3. Үндү жаздыруу (Записать звук) (3-сүрөт).

3-сүрөт. Үн жаздыруу.

4. Диалогдук терезе ачылат;
5. 5-кнопканы басу менен биз каалаган үндү сүйлөп жаздыра баштайбыз;
6. *OK* кнопкасын үн жазылып бүткөндөн кийин басабыз (4-сүрөт);

4-сүрөт. Үн жаздыруу.

7. 5-сүрөттөгү белги слайдда көрүнөт жана презентация учурунду биз жаздырган үн 7-кнопканы басуу жолу аркылуу же анимацияга киргизүү менен ишке кирет;

5-сүрөт.

Маалыматтык технологияларды колдонуу менен түзүлгөн видео сабактардын негизги өзгөчөлүгү болуп окуу материалын үй шартында кайталап аткарууга болот. «Педагогика» кафедрасында эмгектенген окутуучулар менен биргеликте жомокторду чагылдырган кыска метраждуу мультфильмдер иштелип, эксперимент катары окутуу каражат катары пайдаланылды. Мындай каражаттардын кадимки мультфильмден болгон айырмасы – мазмуну түзүлүп жаткан мезгилде окуп үйрөтүүгө багытталган гана маалыматтардын топтолгондугунда. Окутуу мезгилинде практикалык жумуш катары бир нече материалдар көркөм окулуп, анимация түрүнө келтирилген.

6-сүрөт. Мультфильмдин кыскача бөлүгү.

Мындай анимациялык көрсөтмөлөр кенже класстар жана бала-бакчадагы балдар үчүн дагы эң жакшы окуу курал болуп берет деп эсептөөгө болот. Себеби бүгүнкү күнү окутуу каражаттарын чыгармачылык менен иштеп чыгуу өз актуалдуулугун көрсөтүүдө. Түзүүчүлөр өз билимине таянып маалыматтык продукттарды иштеп чыгууда.

Адабияттар:

1. Артамонов А.Д. Технические университеты в информационном обществе / А.Д. Артамонов, Г.И. Ловецкий. - М. : МГТУ, 2004. – 288 с.
2. Трайнев В.А. Информационные коммуникационные педагогические технологии : учеб. пособие / В.А. Трайнев, И.В. Трайнев. - 3-изд. - М.: Дашков и К, 2008. - 280 с.
3. Сияев Т.М., Омүралиев М. Компьютердин жардамы менен кенже класстарды окутуунун жолдору. // Наука и новые технологии. №3-4. - Б., 2008.

Рецензент: д.пед.н. Калдыбаев С.К.